

La dansa de la terra.

El 29 de maig de 1913, al Théâtre des Champs-Élysées, els Balets Russos de Serge Diaghilev, portava en programa una obra del jove compositor rus Igor Stravinsky, *La Sacré du Printemps*, (*La Consagració de la primavera*). El programa va començar amb la reposició de la fantasia chopiniana *Les Sylphides*. El públic va escoltar la secció inicial amb relatiu silenci, però la dissonància creixent va anar alterant el públic. La coreografia de Nijinski renuncià als gestos clàssics en pro de gestos pròxims a l'anarquia que feien que els ballarins tremolessin, s'agitessin, piquessin de peus; fessin salts rudimentaris i ferotges, formessin cercles en l'escenari (*jorovods*).

Es van començar a sentir alarits de descontent que van anar provocant una baralla que impedí escoltar la partitura. Aquesta reacció ja s'havia produït un any abans amb *Prélude à L'après-midi d'un faune* de Nijinski. La representació de la *Consagració* es va repetir i, a mida que es posava en escena el públic l'anava acceptant fins a arribar a apoderar-se del públic parisenc.

La primera part de la *Consagració* clou amb una estampida per a tota l'orquestra titulada "Dansa de la Terra" i, va ser l'inici d'un nou tipus d'art popular: primitiu i sofisticat, elegantment salvatge, amb l'estil i el múscul entrelligats. Era la segona avantguarda en la composició clàssica, la varietat post Debussy que perseguia treure l'art de les "noves esferes" fàustiques i introduir-lo en el món físic. De la música de la ment es va passar a la música del cos. Les melodies havien de seguir els models de la parla; els ritmes havien de correspondre's amb l'energia de la dansa; les formes musicals havien de ser més concises i clares; les sonoritats havien de tenir la cruesa de la vida com es viu realment.

Les dues parts del ballet: L'adoració de la Terra i El gran sacrifici, estan construïdes mitjançant un crescendo que clou en les dues danses rituals: "La dansa de la Terra" i "La dansa del sacrifici".

El primer quadre: Danses dels adolescents, Cerimònia del rapte, Balls de la Primavera, Cerimònia de les tribus rivals, Seguici del sacerdot i Adoració de la Terra.

El segon quadre: Cercles misteriosos dels adolescents, Glorificació de l'elegida, Evocació dels esperits ancestrals i Acció ritual dels vells.

***Igor Stravinsky (1882-1971)*¹**

Compositor rus que va néixer a Oranienbaum, 17 de juny de 1882, i va morir a Nova York, 6 d'abril de 1971.

De família benestant, del 1910 al 1914 alternà la seva residència entre Rússia i París; en 1914-20 visqué a Suïssa. Arran de la revolució soviètica, s'exilià definitivament i des del 1920 fixà la residència a França, on es nacionalitzà el 1934. El 1940 s'establí als EUA, i es naturalitzà nord-americà el 1945. Deixeble de Rimskij-Korsakov, la seva primera obra original fou *Feux d'artifices* (1908), que entusiasma S. de Diaghilev, el qual li demanà una obra coreogràfica per als Ballets Russes. La seva àmplia producció comprèn un centenar d'obres, que es podrien dividir en quatre grans períodes: el rus, l'experimental, el neoclàssic i el serial, bé que aquestes classificacions no sempre coincideixen amb el caràcter de les obres. L'època qualificada de "rusa" comprèn obres tan diferents com *L'oiseau de feu* (1910), que encara està sota la influència del Grup dels Cinc rus; *Petruska* (1911), composició que despertà l'interès als països occidentals, i la revolucionària *Sacre du printemps* (1913), que és una obra mestra després de la qual Stravinsky inicià l'època "experimental". A partir del 1913 escriví *Trois poésies de la lirique japonaise* (1913), *Pribautki* (1914), *L'histoire du soldat* (1918) i *Les Noces* (1923). A excepció d'aquesta última obra, a partir del 1920 i en ocasió del ballet *Pulcinella*, prescindí de les seves pròpies innovacions i començà el període neoclàssic, durant el qual compongué algunes de les seves obres més rellevants: *Octet per a instruments de vent* (1923), *Concert per a violí* (1931), el concert *Dumbarton Oaks* per a 16 instruments (1938), *Simfonia en do* (1938-40) i *Simfonia en 3 moviments* (1942-45). La conversió religiosa que experimentà aquests anys informa moltes obres, però sobretot l'oratori *Oedipus Rex* (1927), la *Simfonia dels Salms* (1930) i el ballet *Apollon Musagète* (1928). L'etapa neoclàssica finalitzà amb *The Rake's Progress* (1951), òpera molt influïda pel *bel canto* italià. Des d'aquest moment adoptà l'escriptura serial amb el *Septet* (1953), seguit per una sèrie d'obres molt rigoroses i austeres. D'entre les composicions d'aquest període destaquen *Canticum Sacrum* (1956), obra de grans dimensions en la qual apareix una nova mesura del temps musical, el ballet *Agon* (1957), *Threni* (1958), *A Sermon, a Narrative and a Prayer* (1961), *The Flood* (1962), òpera bíblica televisiva, la cantata *Abraham and Isaac* (1964), *Elegia* per a J. F. Kennedy (1964) i el *Requiem* (1966). Stravinsky escriví *Chroniques de ma vie* (1935) i

¹ "Stravinsky" Enciclopèdia Catalana Online. Enciclopèdia Catalana, Inc., 2012. Web 12 de gener de 2012. http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0064265&BATE=Igor%2520Stravinsky

Poétique musicale (1940) i, en col·laboració amb Robert Craft, *Conversations with Stravinsky* (1959). En el segon exposà la seva estètica, segons la qual la música havia d'ésser un art objectiu i equilibrat, una ordenació del temps. Gran innovador en el camp rítmic, realitzà la seva producció sonora independentment dels corrents musicals que dominaven la música del seu temps.